

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Volkovou ve věci

žalobce: **N. A.**
státní příslušnost Moldavská republika
pobytem Pobytové středisko Havířov, Na Kopci 5,
735 64 Havířov-Dolní Suchá
zastoupený Mgr. Ing. Tomášem Tillmannem, advokátem
sídlem Vrázova 1324/40, 703 00 Ostrava

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 5. 2024, č. j. OAM-558/BA-BA07-ZA01-2024,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.
- IV. Odměna a náhrada hotových výdajů ustanovenému zástupci Mgr. Ing. Tomáši Tillmannovi, advokátovi, **se určuje** částkou ve výši 3 400 Kč a bude mu vyplacena z účtu Krajského soudu v Ostravě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný rozhodnutím ze dne 28. 5. 2024, č. j. OAM-558/BA-BA07-ZA01-2024 (dále jen „napadené rozhodnutí“), které nabylo právní moci dne 29. 5. 2024, neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu („zákon o azylu“). Žalobce proti napadenému rozhodnutí brojil žalobou, neboť měl za to, že napadeným rozhodnutím došlo ke zkrácení jeho práv.

II. Napadené rozhodnutí a související skutkové okolnosti

2. Ze správního spisu krajský soud zjistil, že dne 12. 3. 2024 se žalobce dobrovolně dostavil k ošetření zlomené ruky po pádu z důvodu požití alkoholu do Fakultní nemocnice Bulovka. Po vyšetření zaměstnanci nemocnice zavolali policii, jelikož žalobce nepředložil cestovní doklad a nebylo možné zjistit jeho totožnost. Hlídka policie provedla pobytovou kontrolu žalobce na urgentním příjmu. Žalobce předložil toliko fotografii cestovního dokladu v mobilním telefonu, jiným dokladem nedisponoval. Rozhodnutím ze dne 13. 3. 2024, č. j. KRPA-87508-12/ČJ-2024-000022-SV, Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy (dále jen „krajské ředitelství“) uložilo žalobci správní vyhoštění. Toto rozhodnutí žalobce nerespektoval, proto jej krajské ředitelství rozhodnutím ze dne 22. 4. 2024, č. j. KRPA-135692-11/ČJ-2024-000022-ZZC, zajistilo za účelem správního vyhoštění.
3. Součástí správního spisu je protokol krajského ředitelství o podání vysvětlení ze dne 22. 4. 2024, č. j. KRPA-135692-10/ČJ-2024-000022-ZZC (dále je „protokol o podání vysvětlení“), do kterého žalobce uvedl, že poučení porozuměl, tlumočnicka žádá do jazyka ruského, neboť česky nerozumí slovem ani písmem a netrvá na přítomnosti svého právního zástupce nebo zmocněnce. Protokol je podepsaný jak žalobcem, tak tlumočnickem. Žalobce do protokolu uvedl, že nikdy o azyl nežádal, v Moldavsku má matku a sourozence, v Evropské unii příbuzné nemá. Bydlí v X, kde se dá, po kamarádech, v současné době je bez domova, nemá bydliště v České republice. Nemá označenou domovní schránku ani zvonek, nemá tedy doručovací adresu. Je nekontaktní. Sdělil, že si není vědom překážky, která by mu znemožňovala vycestovat z České republiky, vycestuje dobrovolně. V České republice nemá žádné kulturní nebo společenské vazby, ty má ve vlasti. V Moldavsku mu nic nehrozí, je to pro něj bezpečná země, není ve vlasti ohrožen na životě. V průběhu podání vysvětlení opakovaně sdělil, že Moldavsko je pro něj bezpečná země. Nehrozí mu mučení, nelidské či ponižující zacházení, trest, držení v otroctví a nevolnictví, výkon nucených a povinných prací. Žalobce uvedl, že mu nehrozí ve vlasti omezení osobní svobody, má zaručeno právo na osobní bezpečnost, na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces. Potvrdil, že má v domovské zemi možnost, aby byly jeho záležitosti projednány řádným, nezávislým a nestranným soudem
4. Dne 23. 4. 2024 žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany. Údaje k žádosti o mezinárodní ochranu poskytl dne 26. 4. 2024 a mimo jiné uvedl, že je moldavské státní příslušnosti, hovoří ruským i moldavským jazykem. Vyznává pravoslavné křesťanství, nikdy nebyl politicky aktivní. Vlast opustil v roce 2022, linkovým autobusem vycestoval do Prahy. Není držitelem víza ani jiného povolení k pobytu, o mezinárodní ochranu žádá poprvé. Nemá zdravotní omezení. Ve vlasti byl asi v roce 2017 odsouzen za loupežné

přepadení, propuštěn byl v roce 2021. K důvodům podání žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že se chce oženit s přítelkyní ukrajinské národnosti. V Moldavsku se nedá žít, protože náklady na živobytí jsou vysoké a příjmy nízké. Dále uvedl, že Moldavská prezidentka chce válčit s Ruskem.

5. Do protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 2. 5. 2024 žalobce uvedl, že od roku 2022, kdy opustil Moldavsko, se do vlasti nevrátil. Věděl, že jej znovu „zavrou“. Sdělil, že podepsal papíry a „na druhý den ke mně přišel operativce, takový vyšší důstojník policie. Ten mi řekl, abych neopouštěl bydliště, že v průběhu 15-20 dnů budu znovu uvězněn. To byla příčina, proč jsem odjel“. Tvrdil, že mu zatčení hrozilo za stejnou loupež jako poprvé, tedy za loupež, které se nedopustil. Loupež vzal na sebe, protože se kolegovi narodila dcera a on ví, jaké je to vyrůstat bez rodičů. Když žalobce zajistili, tak mu prokurátor řekl, ať mu dá žalobce 3000 euro a že stíhání zastaví. Žalobce takové peníze neměl. Během soudu s žalobcem svědčila jeho matka, její sestra a bratr, kteří dostali pokutu za uvádění lživých informací. Sousedé uváděli také stejné informace a byli označeni za podjaté. Ohledně úplatku se obracel na vyšší soudní instance, psal dopis na instituce zabývající se lidskými právy, podával apelace k soudu, ale žádný z jeho dopisů nebyl doručen. V té doby byl již žalobce ve vězení a dopisy spoluvězňů nedošly na místo určení. V roce 2022 přišla policie vyšetřovat stejný případ, za který byl žalobce již ve vězení, změnili právní kvalifikaci z loupeže na krádež. Přišli ti samí policisté, kteří jej vyšetřovali poprvé. Řekli mu, že pokud nepodepíše papíry, mohou jej zbít a nikdo se o tom nedozví. Na postup si nestěžoval, protože k tomu neměl příležitost, ví, jak policie ve vlasti pracuje, pokud neměl peníze, nemohl by se ničeho domoci. Policie jej vyhledala dva nebo tři měsíce před jeho odjezdem, proto se nechce do vlasti vrátit. Po první návštěvě jej policie již nekontaktovala, protože si změnil telefonní číslo. Žalovaný žalobce upozornil na rozpory v jeho výpovědi o době odjezdu z vlasti. Žalobce doplnil, že před dvěma měsíci jej pozvali na policii, kam žalobce šel. Tam začínali znovu vyšetřovat ten samý případ, akorát byla změněna kvalifikace. Byl na policii dvakrát, potřetí tam již nedošel. Policisté přijeli k žalobci domů a zajistili jej na tři dny. Poté, co jej policie propustila, musel podepsat papír, že neopustí město. Sdělili žalobci, že pokud město opustí, tak jej chytanou a odsoudí. Žalobce papír podepsal a už večer opustil Moldavsko. Žalovaný dále zjišťoval, proč uvedené skutečnosti žalovaný nesdělil již v poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu. Žalobce vysvětlil, že se „držel toho hlavního, myslel jsem hlavně na to, že tady mám ženu, která čeká dítě“. Žalovaný žalobci připomenul, že do protokolu ze dne 22. 4. 2024 uvedl, že je Moldavsko bezpečnou zemí, nic mu v ní nehrozí, a to ani zbavení osobní svobody a je mu zaručeno právo na spravedlivý proces. K to mu žalobce uvedl, že se má žalovaný podívat na internet, že to tak není. Hovořil s matkou a prezidentka Moldavska chce Podněstří zabrat do Moldavska, což bylo dříve jedno území a dnes tam jsou ruská vojska. Žalovaný sdělil žalobci, že do protokolu vypovídal něco jiného. Na to reagoval žalobce tak, že s policií hovořil před tím, než přišel tlumočník a tlumočník vlastně nic nepřekládal, protože se s ním nebavil. Protokol byl napsaný česky, jak tedy mohl vědět, co je tam napsáno; kopii neobdržel. Nic mu nepřeložili, je mu řekli, ať protokol podepíše. Žalobce tlumočníci důvěřoval a myslel si, že je vše v pořádku.
6. Žalovaný shromáždil v průběhu správního řízení informace o zemi původu, konkrétně materiál „Moldavsko, Hodnocení Moldavska jako bezpečné země původu“ z října 2023. Podle této zprávy v Moldavsku nedochází k hrozbě z důvodu svévolného násilí z důvodu mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Situace v zemi zůstávala – přes obavy

z rozšíření ruské agrese z Ukrajiny do Moldavska a zátěž spojenou s ukrajinskou uprchlickou vlnou – stabilní a v zemi neprobíhal žádný vnitřní ani vnější ozbrojený konflikt. Moldavsko splňuje základní demokratické principy v souladu s kritérii pro hodnocení bezpečné země původu a může být nadále zařazeno na seznamu bezpečných zemí původu.

7. Žalovaný v napadeném rozhodnutí dospěl k závěru, že žalobce nebyl ve vlasti pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod, a proto žalobci neudělil azyl ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Žalovaný dále neshledal u žalobce odůvodněný strach z pronásledování při návratu do vlasti, a proto ani podmínka v § 12 písm. b) zákona o azylu nebyla splněna. Žalobce se nachází na území České republiky již od května 2022, bezprostředně po příjezdu o azyl nepožádal, zájem o mezinárodní ochranu dříve nijak neprojevil, přestože se měl ve vlasti potýkat s jím tvrzenými obtížemi. Žalovaný měl za to, že postup žalobce je motivován snahou o legalizaci jeho pobytu v České republice. V řízení nevyplynulo, že by na území České republiky byl udělen azyl některému z rodinných příslušníků žadatele. Podmínky pro udělení azylu dle § 13 zákona o azylu žalobce nesplnil. Žalovaný nakonec zkoumal případné splnění podmínek pro udělení azylu dle § 14 zákona o azylu. V této souvislosti se zabýval rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobce. Shledal, že žalobcem uvedené zdravotní potíže nejsou takovým onemocněním, které by omezovalo či komplikovalo bezpečný návrat do jeho rodné země. Žalovaný vysvětlil, že se žalobce obává návratu do vlasti kvůli tomu, že bude muset nastoupit výkon trestu za skutek, za který již byl jednou potrestán. K tomu žalovaný uvedl, že žalobce nedoložil žádné materiály, které by potvrzovaly jím uváděné skutečnosti, např. potvrzení o výkonu trestu, potvrzení o trestním stíhání. Do protokolu o podání vysvětlení výslovně uvedl, že mu ve vlasti nic nehrozí, není tam ohrožen na životě a Moldavsko je pro něj bezpečná země, kde má právo na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces. Během pohovoru ze dne 2. 5. 2024 tato svá tvrzení zpochybňoval, žalovaný však na výhrady žalobce proti protokolu o podání vysvětlení nebral zřetel, jelikož žalobce tento protokol podepsal, čímž stvrdil jeho správnost a úplnost. Protokol o podání vysvětlení je datován dne 22. 4. 2024, poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu je ze dne 26. 4. 2024, pohovor k žádosti o mezinárodní ochranu se uskutečnil dne 2. 5. 2024, mezi jednotlivými sděleními tak existují krátké časové rozestupy. Proto nebylo dle žalovaného možné, aby během několika dní došlo k takové změně. Do protokolu o podání vysvětlení žalobce výslovně uvedl, že na území České republiky nemá osobu, kvůli které by ukončení jeho pobytu na území bylo z hlediska zásahu do soukromého nebo rodinného života nepřiměřené, po celou dobu je na území České republiky sám. Tato tvrzení jsou v rozporu se skutečnostmi, které uvedl žalobce v rámci řízení o žádosti o mezinárodní ochranu. Tam uváděl, že má na území České republiky přítelkyni, která je těhotná. I tento rozpor dle žalovaného svědčí o nevěrohodnosti žadatelových výpovědí, jeho tvrzení jsou účelová, jejich snahou je dodat azylovému příběhu na významnosti a citové zabarvení. Žalovaný proto neshledal, že by u žalobce existovaly důvody pro udělení azylu či doplňkové ochrany. Pro doplnění žalovaný uvedl, že pokud žalobce tvrdí, že se přiznal k trestné činnosti někoho jiného a dobrovolně za jiného nastoupil trest odnětí svobody, musí za takové jednání nést následky, např. v podobě problémů s prokurátorem, úplatků či problémů s policisty.

III. Žaloba

8. Žalobce v žalobě brojil proti tomu, že mu nebyla udělena mezinárodní ochrana, přestože k tomu existují závažné důvody. Žalobce se ve vlasti obává opětovného uvěznění za trestnou činnost, za kterou již byl v minulosti odsouzen a vykonal za ni již trest odnětí svobody.

Žalobce trestnou činnost nespáchal, vzal vinu na sebe, aby ochránil přítele. Přestože již trest vykonal, tamní prokurátor mu sdělil, že mu hrozí za stejný čin opětovný výkon trestu odnětí svobody, pokud neuhradí úplatek 3000 eur. Žalobce v rámci seznámení se s podklady pro rozhodnutí upozornil žalovaného na to, že mu v případě návratu vlasti hrozí mučení a nelidské zacházení. Žalobce zlehčoval problémy žalobce s prokurátorem, který po něm chtěl úplatek, a problémy s policisty, kteří mu vyhrožovali fyzickým násilím. Žalobci hrozí ve vlasti dvojí stíhání za stejný skutek.

9. Žalobce s napadeným rozhodnutím nesouhlasil a měl za to, že je vnitřně rozporné, nedostatečně odůvodněné, jako celek nepřezkoumatelné. Žalovaný v napadeném rozhodnutí hledal rozpory v tvrzením žalobce, ten však opakovaně uvedl, že dokumenty, které podepisoval (např. protokol o podání vysvětlení), byly vyhotoveny v českém jazyce, který žalobce dostatečně neovládá.
10. Žalobce namítal, že žalovaný nezjistil dostatečné informace o zemi původu a ty, ze kterých vycházel, nesprávně vyhodnotil. Žalovaný v napadeném rozhodnutí vycházel ze zpráv o zemi původu, se kterými žalobce nesouhlasí. V Moldavsku existují zásadní nedostatky v oblasti soudnictví, jsou porušována lidská práva ve vězeňství, v zemi dochází k diskriminačním trestním stíháním, prostředky nápravy porušování lidských práv jsou neúčinné, což vede k narůstajícímu počtu stížností před Evropským soudem pro lidská práva. V Moldavsku v některých případech dochází k pronásledování, mučení a jinému nelidskému zacházení. O zásadních problémech Moldavska v oblasti mučení a nelidského zacházení hovoří i četné zprávy mezinárodních organizací a institucí, které však žalovaný do napadeného rozhodnutí nezahrnul.
11. Žalobce brojil dále proti tomu, že se žalovaný nezabýval zásahem napadeného rozhodnutí do jeho rodinného a soukromého života. Žalobce v průběhu správního řízení tvrdil, že jeho ukrajinská přítelkyně je těhotná a narodí se mu syn, což žalovaný nijak nezohlednil.
12. Žalobce z uvedených důvodů navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

13. Žalovaný ve vyjádření k žalobě ze dne 3. 7. 2024 uvedl, žalobce v průběhu správního řízení tvrdil, že je schopen se dorozumět v ruštině a moldavštině. Žalobce poskytl údaje k žádosti o mezinárodní ochranu za účasti tlumočníka, žalobce protokol podepsal bez výhrad, čímž stvrdil, že všemu rozumí. Rovněž pohovor ze dne 2. 5. 2024 byl veden za účasti tlumočníka z ruského jazyka, na otázky žalobce odpovídal. Taktéž seznámení se s podklady byl tlumočník přítomen. Žalobní námitky, že žalobce nerozuměl dokumentům, ze kterých žalovaný ve správním řízení vycházel, tak neobstojí.
14. Žalovaný vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci, řešení odpovídalo konkrétním okolnostem případu a bylo řádně odůvodněno. Žalovaný vzal v úvahu všechny skutečnosti, které žalobce ve správním řízení uvedl, přihlédl k nim, současně si obstaral dostatečné informace k zemi původu žalobce, vycházel ze širokého informačního základu. Žalovaný tak unesl břemeno tvrzení a hodnotil situaci žalobce individuálně.
15. Žalovaný dále odkázal na argumentaci uvedenou v napadeném rozhodnutí vedoucí k závěru o neudělení mezinárodní ochrany žalobci.

V. Posouzení věci krajským soudem

16. Krajský soud v Ostravě přezkoumal napadené rozhodnutí podle skutkového a právního stavu dle pravidel uvedených v § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, „s. ř. s.“, ve spojení s § 32 odst. 9 zákona o azylu). Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání, protože účastníci řízení s takovým postupem vyjádřili souhlas (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).
17. Žaloba není důvodná.
18. Podstatou posuzované věci je věrohodnost výpovědi žalobce. Touto otázkou se podrobně zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 2. 2023, č. j. 4 Azs 30/2023-24, který vyslovil následující úvahy, ze kterých krajský soud plně vycházel.
19. Dokazování v řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany má svoje specifika. Podle § 49a odst. 1 zákona o azylu je žadatel o udělení mezinárodní ochrany povinen v průběhu řízení poskytovat ministerstvu nezbytnou součinnost a uvádět pravdivé a úplné informace nezbytné pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Mezi podklady pro vydání rozhodnutí patří dle § 23c zákona o azylu především žádost o udělení mezinárodní ochrany a údaje k jejímu doplnění, protokol o pohovoru a přesné a aktuální informace z různých zdrojů o zemi původu.
20. Pokud jde o důkazní povinnost žadatele o mezinárodní ochranu, obecně platí, že není jeho povinností, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí; je naopak povinností žalovaného, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele vyvracejí či zpochybňují (viz rozsudek NSS ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57).
21. To koresponduje s čl. 4 odst. 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. 12. 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“). Podle něj nevyžadují tvrzení žadatele důkazy, pokud:
 - a) žadatel vynaložil skutečné úsilí, aby svou žádost odůvodnil;
 - b) žadatel předložil všechny náležitosti, které měl k dispozici, a podal uspokojivé vysvětlení ohledně jiných chybějících náležitostí;
 - c) prohlášení žadatele byla shledána souvislými a hodnověrnými a nejsou v rozporu s dostupnými zvláštními i obecnými informacemi o případu žadatele;
 - d) žadatel požádal o mezinárodní ochranu v nejkratším možném čase, ledaže může prokázat dobrý důvod, proč tak neučinil;
 - e) byla zjištěna celková hodnověrnost žadatele.
22. Soudní dvůr Evropské unie v rozsudku ze dne 2. 12. 2014 ve věci C-148/13 až C-150/13 dovodil, že pokud nejsou splněny všechny podmínky vyjmenované v čl. 4 odst. 5 kvalifikační směrnice, může tvrzení žadatele vyžadovat důkazy. Podmínky vymezené v uvedeném článku tak musí být splněny kumulativně.
23. Z usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 6. 2013, č. j. 9 Azs 1/2013-38, vyplývá, že „žadatele stíhá břemeno tvrzení, které je dále doplněno i důkazním břemenem, které je však již

rozloženo mezi žadatele a správní orgán. Ten je taktéž povinen k důvodům uvedeným v žádosti o mezinárodní ochranu zajistit maximální možné množství důkazů.“ Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2005, č. j. 5 Azs 116/2005-58, se podává, že „stát je zodpovědný za náležité zjištění reálií o zemi původu, ale žadatel musí unést důkazní břemeno stran důvodů, které se týkají výlučně jeho osoby“. V rozsudku ze dne 25. 6. 2015, č. j. 4 Azs 71/2015-54, NSS vyslovil názor, že „[j]edním ze znaků azylového řízení je důkazní nouze na straně žadatele, který běžně nemá k dispozici dostatečné podklady k tomu, aby zcela prokázal svůj azylový příběh. Věrohodná výpověď žadatele je proto dostatečným důkazním prostředkem, kterým žadatel prokazuje pronásledování vlastní osoby. Pokud má správní orgán ohledně předestřenému příběhu pochybnosti, je na něm, aby shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele vyvracejí či zpochybňují.“ Z těchto judikatorních závěrů vyplývá, že správní orgán musí v řízení o žádosti o mezinárodní ochranu unést důkazní břemeno týkající se informací o zemi původu žadatele, přičemž tyto informace musí splňovat vysoký standard objektivit a průkaznosti. Věrohodnost výpovědi žadatele je pak posuzována mimo jiné ve světle těchto informací. Je potom na správním orgánu, aby v případě pochybností prokázal, že žadatelem poskytnutá výpověď není stran věrohodnosti dostatečná.

24. V rozsudku ze dne 29. 7. 2015, č. j. 4 Azs 114/2015-27, Nejvyšší správní soud uvedl: „Pokud se žadatel o mezinárodní ochranu po celou dobu řízení ve věci mezinárodní ochrany drží jedné dějové linie, jeho výpovědi lze i přes drobné nesrovnalosti označit za konzistentní a za souladné s dostupnými informacemi o zemi původu, pak je třeba z takové výpovědi vycházet. Na posuzování věrohodnosti dílčích tvrzení žadatele se vztahuje standard přiměřené pravděpodobnosti. Žalovaný tedy může zcela vyloučit z posouzení pouze ta fakta, u nichž je postaveno téměř najisto, že se nestaly – neexistuje ani přiměřená pravděpodobnost, že k nim došlo. Jiná situace nastává, pokud je žadatel nevěrohodný ve všech relevantních aspektech své žádosti; pouze v tomto případě může žalovaný bez dalšího posoudit žadatele jako nevěrohodného a nemusí detailně posuzovat jeho jednotlivá dílčí tvrzení (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008–70, č. 1749/2009 Sb. NSS, a další tam citovanou judikaturu).“
25. Významem věrohodnosti výpovědi žadatele v azylovém řízení se Nejvyšší správní soud zabýval v mnohých svých rozhodnutích. V rozsudku ze dne 13. 6. 2016, č. j. 1 Azs 111/2016-32, uvedl, že „pokud je byt' jen přiměřeně pravděpodobné, že tvrzení žadatele o mezinárodní ochranu je pravdivé či že se určitá skutečnost udála tak, jak uvádí žadatel, správní orgán nesmí toto tvrzení prohlásit za nevěrohodné a vyloučit jej z dalšího posuzování; naopak, musí toto tvrzení vzít v potaz při celkovém posouzení odůvodněnosti žádosti a přiřadit mu patřičnou váhu.“ V rozsudku ze dne 29. 8. 2014, č. j. 5 Azs 14/2013-32, Nejvyšší správní soud zdůraznil, že posouzení věrohodnosti žadatelovy výpovědi se musí řídit zásadou „benefit of doubt“, tj. „v případě pochybností ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu“.
26. Žalobcovu věrohodnost je zapotřebí s ohledem na okolnosti daného řízení testovat především z hledisek uvedených v čl. 4 odst. 5 písm. c) a e) kvalifikační směrnice.
27. Výkladem čl. 4 odst. 5 kvalifikační směrnice a vymezením kritérií posuzování věrohodnosti žadatele o mezinárodní ochranu se zabývá příručka EASO (Evropského azylového podpůrného úřadu) Evidence and credibility assessment in the context of the Common European Asylum System z roku 2018 (dále jen „příručka“). Mezi základní kritéria posuzování věrohodnosti výpovědi žadatele patří její vnitřní konzistence, vnější konzistence, dostatečná podrobnost a plausibilita. Pomocným (doplňkovým) kritériem je způsob vystupování žadatele (tedy ty aspekty výpovědi, které se netýkají jejího obsahu).

28. Výpověď je vnitřně konzistentní, pokud žadatel svůj základní příběh podává shodně po celou dobu řízení, a to přestože některé jeho aspekty jsou nejisté či vzbuzující otázky. To platí pouze za předpokladu, že tyto drobné nepřesnosti či „pozoruhodnosti“ nepodřívají věrohodnost žádosti jako takové. Při posuzování všeobecné věrohodnosti žadatele nelze očekávat, že bude po celou dobu řízení uvádět naprosto totožné časové a dějové aspekty svého příběhu. Po žadateli nelze požadovat, aby si zcela přesně po celou dobu vybavil časy, data a okolnosti. Tato jistá benevolence ve vztahu k líčení azylového příběhu má ovšem své meze. Problém nastává v okamžiku, kdy žadatel podává informace způsobem, který zavdává důvod závažně pochybovat o pravdivosti líčení událostí. V této situaci musí žadatel poskytnout uspokojivé vysvětlení rozporů v jeho výpovědi. Závažné pochybnosti o věrohodnosti zakládá též to, že žadatel uvede určité skutečnosti až s časovým odstupem, ledaže je schopen tuto okolnost vysvětlit. Je třeba poukázat na to, že vyřazení určitých skutečností z azylového příběhu z důvodu nekonzistence výpovědi neznamená, že tím je automaticky zpochybněn základ celého příběhu. Dále je nezbytné zdůraznit, že konzistence výpovědi není nutně indikátorem věrohodnosti, neboť to může v některých případech být známkou toho, že nepoctivý žadatel se svůj příběh „dobře naučil“. Výpověď žadatele je zapotřebí konfrontovat s listinnými důkazy, které předložil na podporu svých tvrzení.
29. O vnější konzistenci výpovědi jde tehdy, pokud příběh (tvrzení) je v souladu s všeobecnými informacemi, zprávami o zemi původu, informacemi poskytnutými třetími osobami (např. rodinnými příslušníky), lékařskými zprávami atd.
30. Pokud jde o detailnost příběhu, lze obecně legitimně vyžadovat, aby žadatelova výpověď byla dostatečně podrobná ohledně stěžejních okolností příběhu. Přitom je nicméně třeba zohlednit řadu individuálních okolností, které mohou způsobit, že žadatel není schopen uvést požadované podrobnosti (vzdělání, psychický stav, sociokulturní faktory, zranitelnost atd.).
31. Plausibilita výpovědi souvisí s pravděpodobností či uvěřitelností tvrzených skutečností. Vychází z toho, co lze považovat za očekávatelný, uvěřitelný, pravděpodobný běh událostí. Hodnocení tohoto aspektu může být ovlivněno kulturou, jazykem a tradicemi. Závěr o nevěrohodnosti žadatele by neměl být založen na domněnkách či spekulacích. Plausibilita výpovědi se částečně překrývá s vnitřní i vnější konzistencí výpovědi. Je potřeba ji posuzovat s ohledem na žadatelovo zázemí, vzdělání, pohlaví a kulturu.
32. Optikou shora uvedených závěrů Nejvyššího správního soudu krajský soud posoudil zákonnost napadeného rozhodnutí. V něm žalovaný dospěl k závěru, že je žalobce v relevantních otázkách pro posouzení žádosti o mezinárodní ochranu nevěrohodný. Žalovaný v napadeném rozhodnutí vyslovil, že azylový příběh žalobce obsahuje celou řadu rozporů, které žalobce nebyl schopen uspokojivým způsobem objasnit.
33. Žalovaný na straně 5 a 6 napadeného rozhodnutí vysvětlil, že shledává zcela zásadní rozpory ve výpovědi žalobce v protokolu o podání vysvětlení, v poskytnutí informací k žádosti o mezinárodní ochranu a v pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu. Krajský soud se ze závěry žalovaného ztotožňuje. Žalobce do protokolu o podání vysvětlení ze dne 22. 4. 2024 uvedl, že si není vědom překážky, která by mu znemožňovala vycestovat z České republiky, v Moldavsku mu nic nehrozí, je to pro něj bezpečná země, není ve vlasti ohrožen na životě, informací o to, že je Moldavsko bezpečnou zemí, v průběhu vysvětlení zopakoval. K dotazu ředitelství policie, zda by byl žalobce při návratu do domovské země z nějakého důvodu zbaven svobody, žalobce sdělil: „*Ne, nic mi nehrozí. Budu se opakovat, ale je to pro mě bezpečná*“.

země“. Dále potvrdil, že je mu v domovské zemi zaručeno právo na osobní bezpečnost, na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces, jeho záležitosti by byly projednány řádným, nezávislým a nestranným soudem. Taktéž sdělil, že nikoho nemá ani na území Evropské unie, na území České republiky se nenachází osoba, vůči níž má vyživovací povinnost. Na dotaz policejního ředitelství, zda má v České republice osobu, kvůli které by ukončení žalobcova pobytu v České republice bylo možné shledat jako nepřiměřený zásahem do soukromého a rodinného života, žalobce odpověděl, že nikdo tady není. Při dalších výpovědích však žalobce tvrdil zcela odlišné skutečnosti, ani tvrzení uvedené v poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu a při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany se neshodují.

34. Žalovaný tak správně odkázal na to, jak dramaticky se výpověď žalobce měnila ve velmi krátkých časových odstupech. Při poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu žalobce uvedl, že důvodem žádosti o mezinárodní ochranu bylo to, že se chce oženit s přítelkyní ukrajinské národnosti. V Moldavsku se nedá žít, protože náklady na živobytí jsou vysoké a příjmy nízké, Moldavská prezidentka chce válčit s Ruskem. Z uvedeného vyplývá, že žalobce taktéž v tomto dokumentu jakékoli nebezpečí ve vlasti, ohrožení či obavy z návratu neuvedl. Teprve při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl obavy z návratu do vlasti. Žalovaný žalobci řádně popsal, jaké shledal v jeho výpovědích rozpory a dal žalobci možnost tyto rozpory vysvětlit. Žalobce však žádné racionální argumenty nepředestřel, pouze se bránil tím, že se *„držel toho hlavního, myslel jsem hlavně na to, že tady mám ženu, která čeká dítě“*. Žalovaný v napadeném rozhodnutí správně poukázal, že taktéž argumentace tím, že má žalobce v České republice přítelkyni, která čeká dítě, je v přímém rozporu s tvrzením v protokolu o podání vysvětlení.
35. Krajský soud se z výše uvedených důvodů se závěry žalovaného, že žalobcova výpověď nebyla věrohodná, ztotožnil. Vzhledem k uvedenému již neměl žalovaný povinnost se podrobně zabývat důvody, které žalobce v žádosti uvedl, jelikož je neshledal věrohodnými. Krajský soud tak shledal námitky žalobce, že se žalovaný nedostatečně zabýval obavami žalobce z pronásledování a nebezpečí vážné újmy a jeho rodinnou situací, nedůvodnými.
36. Žalobce v průběhu správního řízení argumentoval, že skutečnostem, které jsou uvedeny v protokolu o podání vysvětlení nerozuměl, jelikož byl sepsán česky, bez tlumočníka. Dle krajského soudu uvedené tvrzení není v souladu s podklady ve spisu a s obsahem protokolu. Protokol o podání vysvětlení podepsal žalobce dvakrát. Nejprve podepsal, že porozuměl poučení, tlumočníka žádá do jazyka ruského, neboť česky nerozumím slovem i písmem. Již zde je podepsán nejen žalobce, ale i tlumočník. Dále se nachází žalobcův i tlumočnickův podpis na konci protokolu, kde stvrdil, že nemá co dodat, všemu porozuměl, *„toto je vše, co mohu k věci uvést. Tlumočníka žádám, neboť nerozumím česky slovem i písmem. Všem otázkám jsem porozuměl. Nežádám žádných změn ani doplnění, a proto tento protokol jako správný a úplný podepisuji dne 22. 04. 2024 v 19:00 hodin“*. Krajský soud neshledal ve spise či ve výpovědi žalobce jakoukoli indicii, na jejímž základě by mohl, byť jen uvažovat o zpochybnění obsahu úřední listiny, za kterou lze protokol považovat. Co se týče obsahu protokolu, krajský soud shledal, že se nejví, že by žalobce položeným otázkám nerozuměl. Vypovídal detailně, do značných podrobností, informace o tom, že považuje Moldavsko za bezpečnou zemi, neuvedl do protokolu jednou, ale třikrát, v rámci odpovědi na tři otázky. Taktéž z obsahu dalších odpovědí nevyplývá ani sebemenší náznak ohrožení po návratu do vlasti či obavy. Celý protokol vyznívá jednoznačně, a to, že žalobce se návratu do vlasti neobává.

37. Žalobce v žalobě namítal, že žalovaný během správního řízení neshromáždil dostatečné podklady pro své rozhodnutí, a ty, které obstaral, špatně vyložil. Ze správního spisu se podává, že žalovaný ve správním řízení shromáždil aktuální zprávy týkající se situace v Moldavsku (Informace OAMP – Moldavsko: Situace moldavských občanů vracejících se do země po dlouhodobém pobytu v zahraničí ze dne 16. 11. 2023, Informace OAMP – Moldavsko: Hodnocení Moldavska jako bezpečné země původu ze dne 3. 10. 2023), ze kterých učinil zjištění týkající se tamní situace. Řádně popsal, že svévolné zatčení a zadržení zakazuje ústava a zákony a je možné nezákonné postupy a rozhodnutí napadnout u soudu. Je zaručeno právo na spravedlivý proces a nezávislost soudnictví. Informace o zemi původu, jak si je zajistil žalovaný, považuje krajský soud za dostačující. Žalovaný požadované hodnocení provedl s odkazem na relevantní podklady, které splňovaly podmínky stanovené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2021, sp. zn. 8 Azs 44/2021. Podklady byly relevantní, důvěryhodné a vyvážené, aktuální (ze dne 30. 3. 2023 a ze dne 16. 11. 2023 a 3. 10. 2023), ověřené z různých zdrojů, transparentní a dohledatelné.

VI. Závěr a náklady řízení

38. Krajský soud na základě shora uvedeného dospěl k závěru, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, proto žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
39. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl ve smyslu § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014–47).
40. Žalobci byl ustanoven k ochraně jeho práv podle § 35 odst. 10 s. ř. s. zástupce z řad advokátů Mgr. Ing. Tomáš Tillmann, jehož odměnu a hotové výdaje hradí stát. Soud zástupci žalobce přiznal odměnu za zastupování podle vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „advokátní tarif“) ve výši 3 100 Kč, dle obsahu spisového materiálu, a to za jeden úkon právní služby (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení) podle § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu. Dále soud přiznal zástupci žalobce paušální náhradu hotových výdajů na jeden úkon právní služby ve výši 300 Kč ve smyslu § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Odměna a náhrada hotových výdajů činí 3 400 Kč a bude zástupci žalobce vyplacena z rozpočtových prostředků krajského soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 26. září 2024

Mgr. Jana Volková
samosoudkyně